

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ กรมส่งเสริมการเกษตร
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย นายกรัฐมนตรี
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 - ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
 - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ).....
 - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอแนะให้ประเมิน).....
 - อื่น ๆ คือ.....
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยประเมินผลที่เกิดจากการ บังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕
๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
 - พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๗. รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับ ตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ)
 - ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียน และการเพิกถอน ทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘
 - ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เรื่อง คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และการต่อทะเบียนของ วิสาหกิจชุมชน
 - ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจ ชุมชนนิติบุคคล

ส่วนที่ ๒...

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

๘.๑ ที่มาของการตรากฎหมายเนื่องจากประเทศไทยขณะนั้น (พ.ศ. ๒๕๔๔) ประสบปัญหาภาวะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากและการพัฒนาประเทศไม่ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปรวดเร็ว ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ผลผลิตการเกษตรมีมากเกินความจำเป็นและอื่นๆ หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไป ประชาชนโดยเฉพาะเกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศจะได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาเศรษฐกิจในครัวเรือน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบายในการให้ความช่วยเหลือ และเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นให้ดีขึ้นในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน โดยเห็นว่า การให้การช่วยเหลือและพัฒนาธุรกิจชุมชนขนาดเล็กที่เกิดขึ้นในชนบทที่มีอยู่จำนวนมากให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนโดยการออกกฎหมายวิสาหกิจชุมชนจะมีส่วนช่วยในการวางรากฐานทางเศรษฐกิจของประเทศให้เกิดการพัฒนาได้อย่างแท้จริง เป็นฐานรองรับการพัฒนาด้านการเกษตรและทดแทนการนำเข้าสินค้าเกษตร ประกอบกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และแนวนโยบายแห่งรัฐ ดังนี้

๘.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐

๘.๑.๑.๑ การรับรองสิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (มาตรา ๔๖)

๘.๑.๑.๒ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น (มาตรา ๗๘)

๘.๑.๑.๓ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล (มาตรา ๗๙)

๘.๑.๑.๔ รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม (มาตรา ๘๓)

๘.๑.๑.๕ รัฐต้องรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร (มาตรา ๘๔)

๘.๒ นโยบายแห่งรัฐ

๘.๒.๑ รัฐบาลมีนโยบายที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตการเกษตร โดยเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้องค์ความรู้ควบคู่ไปกับผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ จึงมีความจำเป็นต้องสร้างขบวนการและจัดองค์กรเพื่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในนโยบาย

๘.๓ เพื่อให้มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน อันจะยังผล

ให้ชุมชน...

ให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าในระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบกิจการขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป

๘.๔ เพื่อเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และองค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทั้งในระดับชาติและในระดับจังหวัด ยกเลิกคณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และกำหนดหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรในการทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างคล่องตัว และสามารถส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมได้ต่อไป ตลอดจนสมควรกำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัดทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการรับเรื่องประสานงาน ติดตามผลการดำเนินการให้แก่วิสาหกิจชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่วิสาหกิจชุมชนในการติดต่อกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งสมควรยกเว้นค่าธรรมเนียมในการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลนั้นด้วย

(อ้างอิง : “หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๓๕/๑๓๒๕๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน พ.ศ...”)

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้

การออกกฎหมายเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือและให้การสนับสนุนการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

๑. เพื่อให้ธุรกิจชุมชนที่พึ่งพิงวัตถุดิบจากการเกษตรดีขึ้นและได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปการค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือการวิจัยต้นแบบของทางราชการและเอกชนที่พร้อมให้ความช่วยเหลือ

๒. เพื่อให้มีองค์กรในการบริหารและพัฒนาตลอดจนมีแนวทางในการฟุ่มฟัก (Incubator) วิสาหกิจชุมชนตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนกระทั่งสามารถแข่งขันในตลาดได้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้ดีขึ้น โดยรัฐสนับสนุนการพัฒนาความรู้ในด้านการบริหารจัดการการตลาด และเทคโนโลยี

๓. เพื่อให้มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่จะให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจชุมชนให้เกิดขึ้นในชนบทและวิสาหกิจชุมชนนั้นได้รับการพัฒนาและดำเนินกิจการอยู่ต่อไปได้อย่างถาวรและยั่งยืน

๔. เพื่อให้มีกลไกการควบคุมเชิงคุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นโดยวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ดำเนินการได้อย่างถาวรและต่อเนื่อง

๕. เพื่อให้มีการกำหนดสิทธิพิเศษให้แก่วิสาหกิจชุมชนในด้านต่างๆ โดยกำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ทั้งนี้ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนอยู่ได้ระหว่างการฟุ่มฟักและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนนั้น

การขอลดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนมีมาตรการดังต่อไปนี้

๑. วิสาหกิจชุมชนใดที่จะขอรับการส่งเสริม ต้องยื่นคำขอลดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร (มาตรา ๕)

๒. เมื่อกรมส่งเสริมการเกษตรได้รับคำขอลดทะเบียนและเห็นว่าวิสาหกิจชุมชนที่ยื่นคำขอลดทะเบียนมีลักษณะและวัตถุประสงค์ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ให้กรมส่งเสริมการเกษตรรับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนแก่วิสาหกิจชุมชนนั้น (มาตรา ๖)

๓. การจดทะเบียน...

๓. การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๗)

๓.๑ ชื่อและที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน

๓.๒ ชื่อและที่อยู่ของผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน

๓.๓ ชื่อและที่อยู่ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

๓.๔ กิจกรรมที่วิสาหกิจชุมชนประสงค์จะดำเนินการ

๔. วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรแล้วสามารถขอรับการส่งเสริม หรือสนับสนุนจากคณะกรรมการได้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๕)

๕. ให้คณะกรรมการจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิในการประกอบกิจการอย่างครบวงจร รวมถึงการให้ความรู้และการสนับสนุนในการจัดตั้ง การร่วมมือซึ่งกันและกัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับขบวนการผลิตและการบริหารจัดการธุรกิจทุกด้าน ไม่ว่าจะการบริหารงานบุคคล การบัญชี การจัดหาทุน หรือการตลาด ทั้งนี้ เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับปฐมภูมิมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ (มาตรา ๒๖)

๖. ให้คณะกรรมการจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้แล้วตามมาตรา ๒๖ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ความรู้และการสนับสนุนในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงขึ้นตามความพร้อมและความต้องการของกิจการวิสาหกิจชุมชน เช่น การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกิจการวิสาหกิจชุมชนและการออกแบบที่ทันสมัยตามความต้องการของตลาด การร่วมมือซึ่งกันและกัน หรือให้ความช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านคุณภาพ การผลิต การจัดการ และการตลาด เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงยิ่งขึ้น

๗. ในกรณีที่วิสาหกิจชุมชนประสงค์จะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนหรือดำเนินการจัดตั้งเป็นองค์กรธุรกิจใด ๆ ให้คณะกรรมการให้การสนับสนุนในการจัดตั้ง การประกอบการ การตลาด รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่น เพื่อขยายและสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชน

๘. ให้คณะกรรมการส่งเสริมการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับการ รักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และการรับรองเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด ส่วนประกอบ วิธีการผลิต คุณภาพ หรือ คุณลักษณะอื่นใดของสินค้า หรือการรับรองเกี่ยวกับสภาพ คุณภาพ ชนิด หรือคุณลักษณะอื่นใดของ บริการ เพื่อให้สินค้าหรือบริการของกิจการวิสาหกิจชุมชนเป็นที่เชื่อถือ รวมทั้งปลอดภัยต่อผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการ

ในการส่งเสริมตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือแก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในการขอจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า หรือให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดเพื่อให้ความคุ้มครองแก่สินค้าหรือบริการของกิจการวิสาหกิจชุมชนนั้นตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๒๙)

๙. ในการ...

๙. ในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการวิสาหกิจชุมชน ให้คณะกรรมการ พิจารณาดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

๙.๑ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการที่คณะกรรมการจัดให้มีขึ้นตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ และการส่งเสริมหรือการสนับสนุนตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙

๙.๒ ให้การส่งเสริมและสนับสนุน หรือประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนแก่กิจการวิสาหกิจชุมชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับเงินทุนในการประกอบการ

๙.๓ จัดให้มีการฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์และเป็นไปตามความต้องการของกิจการวิสาหกิจชุมชน เช่น การฝึกอบรมด้านการจัดการ การบัญชี ภาษีอากร หรือการถ่ายทอดความรู้หรือเทคโนโลยีด้านการผลิตหรือการตลาด

๙.๔ เสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานหรือการส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน

๙.๕ ดำเนินการในเรื่องอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน (มาตรา ๓๐)

๙.๑๐ ในกรณีที่มีกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใดกำหนดให้กิจการวิสาหกิจ ชุมชนต้องดำเนินการใดอันเป็นภาระที่ไม่เหมาะสมหรือเกินสมควร คณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการให้มีการลดภาระดังกล่าวแก่กิจการวิสาหกิจชุมชนได้ตามที่เห็นสมควร

๙.๑๑ ในกรณีที่คณะกรรมการประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๐ แล้วไม่บรรลุผล ให้คณะกรรมการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป (มาตรา ๓๓)

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นการส่งเสริมกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน และเป็นกฎหมายที่ไม่มีบทบัญญัติให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการแต่อย่างใด เพราะเป็นกฎหมายที่ส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการและการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน อันจะยังผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าในระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบกิจการขนาดย่อมและขนาดกลาง หากประชาชนที่ต้องการได้รับการส่งเสริมดังกล่าว จึงมายื่นคำขอเพื่อจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

- วิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี ๒๕๖๔ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศมีแนวโน้มลดลง จากการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ลดลงจาก ร้อยละ ๖.๖ ในปี ๒๕๔๗ เหลือร้อยละ ๑.๙ ในปี ๒๕๖๔ ในขณะที่สัดส่วนคนจนลดลงจาก ร้อยละ ๒๖.๗๖ ในปี ๒๕๔๗ เหลือ ร้อยละ ๖.๓๒ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งสอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ที่ลดลงจาก ๐.๔๙๓ ในปี ๒๕๔๗ เหลือ ๐.๔๓ ในปี ๒๕๖๔ ทั้งนี้ คนจนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน หากกำหนดสมมติฐานว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่คือผู้มีรายได้น้อย การประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมซึ่งมีรายได้ทางเดียว จึงเป็นส่วนช่วยในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจลงได้

(อ้างอิง:ข้อมูลเส้นความยากจน จำแนกตามภาคและเขตพื้นที่ ของสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ : สศช.)

- ความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

ในปัจจุบันประชาชนให้ความสนใจและมีแนวโน้มยอดการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนี้

๑. ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๓,๕๑๕ แห่ง
๒. ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๑๐,๙๕๒ แห่ง
๓. ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๒๐,๖๐๙ แห่ง
๔. ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๓๑,๒๐๙ แห่ง
๕. ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๔๓,๑๑๑ แห่ง
๖. ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๖๙,๕๕๒ แห่ง
๗. ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๗๑,๑๙๐ แห่ง
๘. ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๗๑,๙๖๕ แห่ง
๙. ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๗๓,๔๑๖ แห่ง
๑๐. ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๗๔,๕๐๗ แห่ง
๑๑. ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๗๗,๘๙๐ แห่ง
๑๒. ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๘๒,๘๙๘ แห่ง
๑๓. ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๘๕,๖๐๙ แห่ง
๑๔. ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๘๘,๓๕๖ แห่ง
๑๕. ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๘๖,๓๕๐ แห่ง
๑๖. ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๙๓,๔๓๔ แห่ง
๑๗. ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๙๗,๙๓๐ แห่ง
๑๘. ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๘๓,๖๙๗ แห่ง
๑๙. ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ วิสาหกิจชุมชน ดำเนินกิจการ	๘๔,๑๔๑ แห่ง

รายได้...

- รายได้วิสาหกิจชุมชน

๑. ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มีรายได้รวม ๘,๐๓๔,๙๙๓,๓๔๘.๗๑ บาท
๒. ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มีรายได้รวม ๗,๑๗๗,๔๘๖,๘๔๗.๙๕ บาท
๓. ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มีรายได้รวม ๗,๑๔๙,๔๓๒,๒๖๑.๙๔ บาท
๔. ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มีรายได้รวม ๙,๕๖๓,๐๗๑,๖๓๒.๐๓ บาท
๕. ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มีรายได้รวม ๘,๕๖๖,๐๖๒,๐๑๙.๖๖ บาท

- ปัญหา/อุปสรรคของวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจชุมชน

๑. ปัญหาและข้อจำกัดของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

๑.๑ ด้านนโยบายรัฐบาล มีปัญหาและข้อจำกัดคือ การขาดความชัดเจน ความต่อเนื่องของนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน นอกจากนั้นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานระดับภูมิภาค ยังขาดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ด้านภาวะเศรษฐกิจ มีปัญหาและข้อจำกัดคือ ค่าครองชีพภายในประเทศสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ค่าเดินทาง ค่าที่อยู่อาศัย รวมทั้งหนี้สินภาคครัวเรือนสูงขึ้น ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้า

๑.๓ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนและนโยบายของรัฐบาล โดยกระบวนการวางแผนนโยบายด้านการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของรัฐบาลนั้น ยังขาดกระบวนการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ เพื่อค้นหาถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนได้อย่างตรงจุด

๒. ปัญหาและข้อจำกัดของปัจจัยภายในที่มีผลต่อการทำงานของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

๒.๑ ด้านศักยภาพในภาพรวมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า ผู้นำของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังขาดภาวะผู้นำ ไม่มีประสิทธิภาพทางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) ผู้นำวิสาหกิจชุมชนส่วนมากยังคงมองในภาพของกลุ่มตัวเองว่ามีจุดแข็งอย่างไร แต่มิได้มองถึงสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งสภาพตลาด คู่แข่ง ความต้องการของผู้บริโภค โอกาสและอุปสรรค รวมถึงยังขาดวิสัยทัศน์ในการสร้างความเติบโตให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้นำวิสาหกิจชุมชนส่วนมากยังคงวางตำแหน่งสินค้าของตนให้ขายอยู่ในชุมชนในท้องถิ่น ไม่ต้องการขยายการตลาดให้เติบโต

๒.๒ ด้านความรู้ความสามารถและจำนวนของบุคลากร มีปัญหาและข้อจำกัดอยู่ ๔ ประการ ได้แก่ ประการแรก การขาดแคลนแรงงาน ด้วยหลาย ๆ ปัจจัยไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ค่านิยมหรือปัจจัยผลักดันจากท้องถิ่นเดิม จนทำให้แรงงานวัยหนุ่มสาวต้องเดินทางไปทำงานในเมืองขนาดใหญ่ ประการที่สอง บุคลากรไม่มีความจริงจังในการทำงานให้แก่วิสาหกิจชุมชน ประการที่สาม ขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเกิดจากการไม่ได้รับการถ่ายทอดจาก คนรุ่นก่อน และประการสุดท้าย คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านบริหารจัดการ โดยบุคลากรของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีทักษะเพียงแค่การผลิตสินค้าเท่านั้น แต่ยังขาดความสามารถทางด้านอื่น ๆ อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นการตลาด การพัฒนานวัตกรรม การบริหารการเงินและการบัญชี สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

๒.๓ ด้านความเพียงพอของงบประมาณและความคล่องตัวในการใช้ มีปัญหาและข้อจำกัดอยู่ ๒ ประการ ประการแรกคือ วิชาสหกิจชุมชนไม่มีความสามารถในการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณอุดหนุนหรืองบหมุนเวียนจากหน่วยงานของรัฐ และอีกประการคือ วิชาสหกิจชุมชนไม่มีความสามารถในการเขียนแผนธุรกิจเพื่อขอกู้เงินจากทางธนาคาร

๒.๔ ด้านความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ มีปัญหาและข้อจำกัดอยู่ ๒ ประการ ประการแรกคือ ขาดการพัฒนานวัตกรรมให้สามารถผลิตสินค้าได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยวิชาสหกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังใช้รูปแบบการผลิตในรูปแบบเดิมคือ การใช้แรงงานคนเป็นหลัก จึงมีขีดความสามารถทางการผลิตที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถขยายให้เติบโตได้ และอีกประการคือการขาดการพัฒนาสถานที่และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้มีมาตรฐานอุตสาหกรรม วิชาสหกิจชุมชนยังไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการผลิตให้มีมาตรฐานสากลหรือการพัฒนาการผลิตให้ได้รับรองเครื่องหมายการผลิตต่าง ๆ อาทิ เครื่องหมายรับรองคุณภาพขององค์การอาหารและยา (อย.) ซึ่งต้องปรับปรุงอาคาร สถานที่ เครื่องมือ และกระบวนการผลิตให้ตรงตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยุ่ยากสำหรับกลุ่มวิชาสหกิจชุมชนหลายแห่ง จึงไม่ต้องการพัฒนาสถานที่และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้มีมาตรฐานอุตสาหกรรม นั้นส่งผลไปถึงความน่าเชื่อถือสินค้าของวิชาสหกิจชุมชนด้วย

๓. ปัญหาและข้อจำกัดจากกระบวนการทำงานของวิชาสหกิจชุมชน มีปัญหาและข้อจำกัด ดังนี้

๓.๑ ด้านการวางแผนดำเนินงาน มีปัญหาและข้อจำกัดอยู่ ๒ ประการ ประการแรกคือ วิชาสหกิจชุมชนยังไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงาน โดยมักไม่ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ การวางแผนเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบการดำเนินงานที่ไร้จุดหมายและทำให้วิชาสหกิจชุมชนล้มเหลวในที่สุด และอีกประการคือ การขาดประชุมร่วมกันของสมาชิกวิชาสหกิจชุมชน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความสมัครสมานสามัคคีภายในกลุ่ม

๓.๒ ด้านการบริหารการตลาด มีปัญหาและข้อจำกัดคือ การไม่สามารถหาตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ไม่มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายสำหรับกิจการ ไม่รู้ว่าลูกค้าหลักคือใคร และสินค้าของตนนั้นต้องนำไปขายใคร จึงทำให้ทำการตลาดแบบไม่เป็นระบบไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย ไร้ประสิทธิภาพ รวมไปถึงการเน้นตลาดในชุมชนท้องถิ่นของตนเท่านั้น

๓.๓ ด้านกระบวนการจัดการสินค้าและบริการ มีปัญหาและข้อจำกัดคือ การไม่สามารถจัดการวัตถุดิบสำหรับการผลิตได้เพียงพอตลอดทั้งปี เนื่องจากวัตถุดิบหลักส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบจากภาคการเกษตร ซึ่งไม่สามารถคาดเดาสภาพอากาศได้อย่างแม่นยำ วัตถุดิบบางส่วนจึงเป็นไปตามฤดูกาล นอกจากนั้นยังมีปัญหาด้านการไม่สามารถนำเอาจุดเด่นของท้องถิ่นมาทำให้เกิดเอกลักษณ์ได้ รวมถึงไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ให้กับสินค้าได้ และไม่มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม สะดุดตา น่าซื้อ

๓.๔ ด้านการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร มีปัญหาและข้อจำกัดคือ การขาดการแลกเปลี่ยนนวัตกรรมการผลิตสินค้าระหว่างกลุ่มวิชาสหกิจชุมชนที่มีความประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกระบวนการผลิตสินค้า ขาดการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูลใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาสินค้าวิธีการผลิต รวมทั้งวิธีการจัดการต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างศักยภาพให้แก่กลุ่มวิชาสหกิจชุมชน

๓.๕ ด้านการจัดการการเงินและบัญชี มีปัญหาและข้อจำกัดคือ วิชาทฤษฎีชุมชนยังขาดความรู้ในการจัดทำบัญชี ไม่จริงจังในการจดบันทึกรายละเอียดการซื้อขายสินค้า และวัตถุดิบ ซึ่งวิชาทฤษฎีชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการบัญชีแบบถูกต้องตามหลักการบัญชี มีเพียงการจดรายรับรายจ่ายแบบง่าย ๆ เท่านั้น รวมถึงยังไม่มีระบบตรวจสอบการเงินภายในวิชาทฤษฎีชุมชน ซึ่งเป็นข้อบกพร่องที่ทำให้เกิดการทุจริตขึ้นภายในกลุ่มวิชาทฤษฎีชุมชน

ปัญหาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชน

๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชนส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ที่เพิ่งบรรจุเข้ารับราชการหรือเปลี่ยนมารับผิดชอบงานใหม่ จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านทะเบียนและระบบสารสนเทศวิชาทฤษฎีชุมชน กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง การประเมินศักยภาพและการส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชนอย่างเป็นระบบ รวมถึงขาดทักษะในการเป็นวิทยากรกระบวนการ เพื่อใช้ในการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับวิชาทฤษฎีชุมชน

๒. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชนมีงานที่รับผิดชอบหลายด้าน รวมทั้งที่ผ่านมามีงานนโยบายที่มีความเร่งด่วน จึงทำให้การส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

Ref. สนิทเดช จินตนา และธีระพงษ์ ภูริปาณิก. ๒๕๖๒. ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางในการสร้างความเข้มแข็ง ให้กับวิชาทฤษฎีชุมชนในประเทศไทย. สืบค้น ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๕.

จาก <https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/law/article/view/๘๒๖๗>.

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

๑. ได้รับการรับรองตามกฎหมาย

๒. ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

๓. ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ หากมีรายได้ไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาท กรณีไม่ได้จดทะเบียนนิติบุคคล

๔. ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

- มาตรการสำคัญ หรือทบทวนญัตติที่ก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์แก่ประชาชน มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ และการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาของวิชาทฤษฎีชุมชนประกอบด้วย

๑. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิชาทฤษฎีชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชน เรื่อง คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของวิชาทฤษฎีชุมชน (พ.ศ. ๒๕๔๘)

๓. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชน เรื่อง การต่อทะเบียนของวิชาทฤษฎีชุมชน (พ.ศ. ๒๕๕๒)

๔. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชน เรื่อง คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และการต่อทะเบียนของวิชาทฤษฎีชุมชน (พ.ศ. ๒๕๖๐)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาทฤษฎีชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ และมีผลบังคับใช้วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๖. ประกาศ...

๖. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล (พ.ศ. ๒๕๖๔)

๗. ระเบียบว่าด้วยการสรรหากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนและกรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบว่าด้วยการสรรหากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนและกรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับวิสาหกิจชุมชน

เฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยได้ขอยกมาตรการดังกล่าวกับกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง มาแล้ว ๖ ครั้ง ซึ่งจะสิ้นสุดมาตรการในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ ยกเว้นภาษี วิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑.๒ ล้านบาท
 พ.ศ. ๒๕๕๑ - พ.ศ. ๒๕๕๓ ยกเว้นภาษี วิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาท
 พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๖ ยกเว้นภาษี วิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาท
 พ.ศ. ๒๕๕๗ - พ.ศ. ๒๕๕๙ ยกเว้นภาษี วิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาท
 พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๒ ยกเว้นภาษี วิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาท
 พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ. ๒๕๖๕ ยกเว้นภาษี วิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาท
 พ.ศ. ๒๕๖๖ - พ.ศ. ๒๕๖๘ ยกเว้นภาษี วิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาท

การประเมินผลโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๔

- วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น ซึ่งเห็นได้จากในปี พ.ศ.๒๕๖๔ มีวิสาหกิจชุมชนจำนวน ๓,๓๗๗ แห่ง ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และเข้าร่วมโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งจากการประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก) พบว่าวิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจรวม ๖,๓๕๘.๓๑ ล้านบาท เกิดการจ้างงานในชุมชน เกษตรกรลดการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้านความยั่งยืน กลุ่มยังคงดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ในการยกระดับการผลิตไปสู่สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยผลการประเมินโครงการอยู่ในระดับ "ดีมาก" ที่คะแนนร้อยละ ๙๒.๖๑

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร

กฎหมายนี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน และไม่มีความเหลื่อมล้ำกัน ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

- ทำให้มีการรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน มีความมั่นคง ได้รับการรับรองตามกฎหมาย

- เป็นการส่งเสริมความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาความสามารถในการจัดการ ตรงตามความต้องการที่แท้จริง

- ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- ไม่มีการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย เนื่องจากเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน อันจะยังผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าในระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบกิจการขนาดย่อมและขนาดกลาง
- กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการรับจดทะเบียน ยกเลิก และเพิกถอน ทะเบียนวิสาหกิจชุมชน โดยมีสถิติ ย้อนหลัง ๓ ปี ดังนี้

ลำดับที่	ปี	ยอดจดทะเบียน	ยกเลิกทะเบียน	เพิกถอนทะเบียน	วิสาหกิจชุมชน (ดำเนินกิจการ)	ยอดจดทะเบียนสะสม (แห่ง)
๑	ปี ๒๕๖๔	๑๐,๘๔๐	๓,๖๕๒	๕,๘๔๖	๘๗,๙๓๐	๑๔๖,๖๗๓
๒	ปี ๒๕๖๕	๘,๗๗๒	๖,๗๗๗	๑๕,๖๙๖	๘๓,๖๙๗	๑๗๗,๙๑๘
๓	ปี ๒๕๖๖	๕,๓๙๓	๒,๑๘๓	๓,๑๐๖	๘๔,๑๔๑	๑๘๘,๖๐๐

(อ้างอิง:ข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการจดทะเบียน การยกเลิก การเพิกถอน ของกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน)

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

๑. กฎหมายไม่มีบทบังคับ ทำให้ไม่สามารถกำหนดให้วิสาหกิจชุมชน ต้องทำ หรือห้ามทำ ได้ เช่น ไม่สามารถกำหนดให้วิสาหกิจชุมชนต้องทำและส่งบัญชีให้กรมส่งเสริมการเกษตรตรวจสอบ เป็นต้น
๒. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ เป็นการใช้งบประมาณปกติในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งไม่สามารถให้การอุดหนุนได้ตามความต้องการของวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้ที่เรื่องและในประเด็นใด

- ไม่มีการฟ้องคดี และการร้องเรียนต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

- การใช้ระบบคณะกรรมการยังมีความเหมาะสมและยังมีความจำเป็น เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน แต่ไม่มีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตจดทะเบียน อีกทั้งไม่มีอำนาจพิจารณาสิทธิที่มีผลกระทบต่อวิสาหกิจชุมชน
- การใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนที่รับจดทะเบียนในการพิจารณาว่ากลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันขอจดทะเบียน มีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ตามประกาศหรือไม่

ส่วนที่ ๔ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง คือ ระบบ Google form ระหว่างวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

- เมื่อการรับฟังความคิดเห็นสิ้นสุดลง มีผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

๑. ผ่านระบบกลาง จำนวน ๓๘ คน โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ ๑) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๗ คน ๒) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๒๐ คน และ ๓) เกษตรกร ๑ คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ยังมีความเหมาะสมที่จะบังคับใช้ต่อไป

๒. ผ่านระบบ Google form จำนวน ๔๔ คน โดยแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม ๑) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๒๓ คน คิดเป็น ๕๒.๓% ๒) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๔ คน คิดเป็น ๓๑.๘% ๓) เกษตรกร จำนวน ๕ คน คิดเป็น ๑๑.๔% ๔) ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๒.๓% และ ๕) ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๒.๓% ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ยังมีความเหมาะสมที่จะบังคับใช้ต่อไป

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี)

มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

- ไม่ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบดังกล่าวมาประกอบการพิจารณา เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศใช้ก่อนที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีผลใช้บังคับ จึงไม่ได้มีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

- กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการออกระเบียบและประกาศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามที่ได้ให้อำนาจไว้ เช่น ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เรื่อง คุณสมบัติหลักเกณฑ์ และการต่อทะเบียนของวิสาหกิจชุมชน

- ประชาชนได้ประโยชน์จากการขอรับการส่งเสริม หรือสนับสนุนจากคณะกรรมการได้ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยคณะกรรมการจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิในการประกอบกิจการอย่างครบวงจร รวมถึงการให้ความรู้และการสนับสนุนในการจัดตั้ง การร่วมมือซึ่งกันและกัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับขบวนการผลิตและการบริหารจัดการธุรกิจทุกด้าน ไม่ว่าจะการบริหารงานบุคคล การบัญชี การจัดหาทุน หรือการตลาด ทั้งนี้ เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับปฐมภูมิมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

- กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำคู่มือการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนแล้ว และได้สรุปสาระสำคัญของกฎหมายเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมการเกษตร

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

- มีการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นต้นมา

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

- กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการรับจดทะเบียน ยกเลิก และเพิกถอน ทะเบียนวิสาหกิจชุมชน โดยมีสถิติ ย้อนหลัง ๓ ปี ดังนี้

ลำดับที่	ปี	ยอดจดทะเบียน	ยกเลิกทะเบียน	เพิกถอนทะเบียน	วิสาหกิจชุมชน (ดำเนินการกิจการ)	ยอดจดทะเบียนสะสม (แห่ง)
๑	ปี ๒๕๖๔	๑๐,๘๔๐	๓,๖๕๒	๕,๘๔๖	๙๗,๙๓๐	๑๔๖,๖๗๓
๒	ปี ๒๕๖๕	๘,๗๗๒	๖,๗๗๗	๑๕,๖๙๖	๘๓,๖๙๗	๑๗๗,๙๑๘
๓	ปี ๒๕๖๖	๕,๓๙๓	๒,๑๘๓	๓,๑๐๖	๘๔,๑๔๑	๑๘๘,๖๐๐

(อ้างอิงข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการจดทะเบียน การยกเลิก การเพิกถอน ของกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน)

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- ประชาชนไม่มีภาระเพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากการขอลดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนไม่มีค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียม แต่กรมส่งเสริมการเกษตรมีต้นทุนเพิ่มขึ้นบางส่วนจากการจัดให้มีระบบสารสนเทศในการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

- พบผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนหนึ่งยื่นจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อได้รับการส่งเสริมตามกฎหมาย เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ของวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

- ประชาชนได้รับประโยชน์และไม่เกิดภาระในการดำเนินการตามกฎหมาย
(อ้างอิง : ข้อมูลจากกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน)

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎ (ระเบียบหรือประกาศ) หรือไม่ อย่างไร

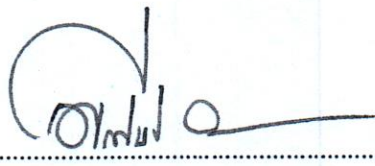
- ควรแก้ไขกฎหมาย โดยเปลี่ยนคณะกรรมการในส่วนที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงในบางกระทรวงให้เป็นปลัดกระทรวง ตามความเหมาะสมเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน
(อ้างอิง : ข้อมูลจากกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน)

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

- ควรมีการแก้ไขกฎหมาย โดยเพิ่มอำนาจนายทะเบียนในการยกเลิก เพิกถอนกิจการได้ทันทีหากประชาชนไม่ดำเนินการตามที่นายทะเบียน ได้แจ้งเตือนแล้ว
(อ้างอิง : ข้อมูลจากกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายพีรพันธ์ คอทอง)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวจุฬาลักษณ์ มลิวัลย์

นางสาวอรปรียา ทองเนื่อนวล

นายธนิตย์ มณีเลิศ

โทร. ๐ ๒๕๓๙ ๓๘๒๐

อีเมล nitikarn59@gmail.com

**รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียน
และการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘**

**ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น**

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ กรมส่งเสริมการเกษตร
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎ กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้ออกกฎ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
- ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอนี้จากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอนี้).....
- ได้รับข้อเสนอนี้จากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอนี้ให้ประเมิน).....
- อื่น ๆ คือ.....

**ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎ**

๕. กฎนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

- เพื่อดำเนินการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และให้อำนาจนายทะเบียน มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้

๖. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎนี้ คือ

- ให้อำนาจวิสาหกิจชุมชนที่ต้องการขอรับการส่งเสริมได้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๗. กฎนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่อย่างไร

- ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ออกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เนื่องจากเป็นกฎ ที่ออกมารองรับการยื่นคำขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน การจดทะเบียน การแจ้งดำเนินกิจการ และการเลิกกิจการ การเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการอุทธรณ์

๘. กฎนี้ยัง...

๘. กฎนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

- กฎนี้ยังมีความจำเป็นเนื่องจากเป็นกฎที่ออกมารองรับการยื่นคำขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน การจดทะเบียน การแจ้งดำเนินกิจการและการเลิกกิจการการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการอุทธรณ์

๙. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎนี้ คือ

- ประชาชนได้รับการยืนยันตัวตนว่าเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน สามารถขอรับหรือได้รับการสนับสนุนตามระเบียบหรือข้อกำหนดของหน่วยงานภาครัฐ

๑๐. กฎนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร

- หากประชาชนที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ไม่แจ้งความประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไปภายในระยะเวลาที่ราชการกำหนด จะส่งผลให้นายทะเบียนมีอำนาจถอนชื่อวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนนั้นออกจากทะเบียน

๑๑. มีสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎอย่างไร

- กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการรับจดทะเบียน ยกเลิก และเพิกถอน ทะเบียนวิสาหกิจชุมชน โดยมีสถิติ ย้อนหลัง ๓ ปี ดังนี้

ลำดับที่	ปี	ยอดจดทะเบียน	ยกเลิกทะเบียน	เพิกถอนทะเบียน	วิสาหกิจชุมชน (ดำเนินกิจการ)	ยอดจดทะเบียนสะสม (แห่ง)
๑	ปี ๒๕๖๔	๑๐,๘๔๐	๓,๖๕๒	๕,๘๔๖	๙๗,๙๓๐	๑๔๖,๖๗๓
๒	ปี ๒๕๖๕	๘,๗๗๒	๖,๗๗๗	๑๕,๖๙๖	๘๓,๖๙๗	๑๗๗,๙๑๘
๓	ปี ๒๕๖๖	๕,๓๙๓	๒,๑๘๓	๓,๑๐๖	๘๔,๑๔๑	๑๘๘,๖๐๐

(อ้างอิงข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการจดทะเบียน การยกเลิก การเพิกถอน ของกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน)

๑๒. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎนี้หรือไม่ อย่างไร

- มีปัญหาการนับวันรับหนังสือแจ้งเตือน ในกรณีไม่มีผู้รับหนังสือเพื่อใช้เพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

- มีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากเป็นกฎหมายให้การส่งเสริม จึงไม่มีข้อบังคับหรือบทลงโทษหากประชาชนไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น การต่อทะเบียน การเลิกกิจการ ซึ่งต้องแจ้งต่อนายทะเบียนตามเวลาที่กำหนด ทำให้เกิดภาระแก่นายทะเบียนในการติดตามประชาชนให้มาดำเนินการ

ส่วนที่ ๓
การตรวจสอบเนื้อหาของกฎ

๑๓. กฎนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายหรือกฎอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายหรือกฎอื่น
๑๔. มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด
- ไม่มีการฟ้องคดี และการร้องเรียนต่อศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๕. กฎเกณฑ์เกี่ยวกับระบบอนุญาตและการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในกฎนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร
- กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ยังมีความเหมาะสมอยู่

ส่วนที่ ๔
ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ

๑๖. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง คือ ระบบ Google form ระหว่างวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎนี้หรือผลกระทบของกฎนี้อย่างไร

- เมื่อการรับฟังความคิดเห็นสิ้นสุดลง มีผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

๑. ผ่านระบบกลาง จำนวน ๒๘ คน โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ ๑) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๗ คน ๒) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๙ คน และ ๓) เกษตรกร ๒ คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ยังมีความเหมาะสมที่จะบังคับใช้ต่อไป

๒. ผ่านระบบ Google form จำนวน ๓๕ คน โดยแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ๑) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๒๑ คน คิดเป็น ๖๐% ๒) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๒ คน คิดเป็น ๓๔.๓% ๓) เกษตรกร จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๒.๘% และ ๔) ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๒.๘% ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ยังมีความเหมาะสมที่จะบังคับใช้ต่อไป

๑๗. ผลสัมฤทธิ์...

๑๗. ผลสัมฤทธิ์ของการตรากฎ

๑๗.๑ กฎนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

- มีการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นมา

๑๗.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

- ภารกิจหลักของกรมส่งเสริมการเกษตรคือ รับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนในการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มีเป้าหมายให้เกษตรกรจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เพื่อมีสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ

๑) ได้การรับรองตามกฎหมาย

๒) สามารถขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๓) มีสิทธิได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมตามมาตรการที่กำหนดปัจจุบันมีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมาย ปัจจุบันมีวิสาหกิจชุมชนที่ยังดำเนินกิจการอยู่ จำนวน ๘๓,๙๕๒ แห่ง จำนวนสมาชิก ๑,๔๖๗,๒๗๕ ราย และมีเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจำนวน ๖๑๑ แห่ง จำนวนสมาชิก ๑๕,๕๕๓ ราย (ข้อมูลการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการสำคัญตามนโยบายระดับต่าง ๆ ของกองวิสาหกิจชุมชน ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖)

- วิสาหกิจชุมชนส่วนหนึ่งสามารถพัฒนากิจการไปเป็นกิจการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่ดำเนินการในรูปแบบนิติบุคคลได้

๑๗.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎอย่างไร

- ประชาชนไม่มีภาระเพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย แต่กรมส่งเสริมการเกษตรมีต้นทุนเพิ่มขึ้นบางส่วนจากการจัดให้มีระบบสารสนเทศในการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

๑๗.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

- ทำให้การยกเลิกเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชนไม่เป็นไปตามระเบียบฯ

๑๘. กฎนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหรือไม่ อย่างไร

- ประชาชนได้รับประโยชน์และไม่เกิดภาระในการดำเนินการตามกฎหมาย

๑๙. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎนี้หรือกฎหมายที่ให้อำนาจในการออกกฎหรือไม่ อย่างไร

- ควรแก้กฎให้รับจดทะเบียนเฉพาะวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการในรูปแบบบุคคลธรรมดา เนื่องจากเจตนารมณ์ในการออกกฎหมายต้องการให้ประชาชนรวมตัวกันประกอบกิจการ หากมีความก้าวหน้าจึงไปจดทะเบียนเพื่อประกอบกิจการในรูปแบบนิติบุคคล เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

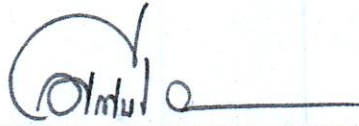
- ควรแก้ไขสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒๐. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎ หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

- ควรแก้กฎให้รับจดทะเบียนเฉพาะวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการในรูปแบบบุคคลธรรมดา เนื่องจากเจตนารมณ์ในการออกกฎหมายต้องการให้ประชาชนรวมตัวกันประกอบกิจการ หากมีความก้าวหน้าจึงไปจดทะเบียนเพื่อประกอบกิจการในรูปแบบบุคคล เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
- ควรแก้ไขสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายพีรพันธ์ คอทอง)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวจุฬาลักษณ์ มลิวัลย์
นางสาวอรปรีญา ทองเนื่อนวล
นายธนิตย์ มณีเลิศ

โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๓๘๒๐

อีเมล nitikarn59@gmail.com

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
ว่าด้วยการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ กรมส่งเสริมการเกษตร
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎ กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้ออกกฎ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
- ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ).....
- ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอแนะให้ประเมิน).....
- อื่น ๆ คือ.....

ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎ

๕. กฎนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

- เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล อาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา ๒๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๖. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎนี้ คือ

๑. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์จากสมาชิกให้กับ วิสาหกิจชุมชนแล้ว ให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการว่าถูกต้องตามเงื่อนไข หรือไม่ และออกหนังสือรับรองให้แก่สมาชิกที่ถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ใช้ยื่นต่อเจ้าพนักงาน ที่ดินเพื่อขอยกเว้นค่าธรรมเนียมในการโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่สมาชิกและวิสาหกิจชุมชน

๒. สมาชิกที่ถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ต้องการโอนให้แก่วิสาหกิจชุมชนมากกว่า ๑ ราย ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้แก่สมาชิกทุกราย

๓. การโอน...

๓. การโอนอสังหาริมทรัพย์จากสมาชิกให้แก่วิสาหกิจชุมชน ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับจากวันที่วิสาหกิจชุมชนได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล และให้โอนอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมด ให้เสร็จภายในการดำเนินการครั้งเดียว

๗. กฎนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

- ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชน นิติบุคคล ไม่ได้กำหนดว่าประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ผู้ประสงค์ต่อทะเบียนต้องยื่นเอกสารตามที่ประกาศกำหนด

๘. กฎนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

- กฎนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการออกหนังสือรับรองให้แก่สมาชิกที่ถือกรรมสิทธิ์

๙. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎนี้ คือ

- ประชาชนได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการโอนที่ดินให้กับวิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

๑๐. กฎนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร

- วิสาหกิจชุมชนใดไม่มีหนังสือรับรองจากกรมส่งเสริมการเกษตร จะไม่ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์จากสมาชิกให้กับวิสาหกิจชุมชน

๑๑. มีสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎอย่างไร

- ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลในเรื่องนี้ จากการสอบถามเบื้องต้นมีการออกไปรับรองให้วิสาหกิจชุมชน ประมาณ ๑๓๐ ครั้ง

๑๒. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎนี้หรือไม่ อย่างไร

- ความเห็นของกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน : ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎ

๑๓. กฎนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายหรือกฎอื่นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายหรือกฎอื่น

๑๔. มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด

- ไม่มีการฟ้องคดี และการร้องเรียนต่อศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๕. กฎเกณฑ์...

๑๕. กฎเกณฑ์เกี่ยวกับระบบอนุญาตและการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในกฎนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

- กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ยังมีความเหมาะสมอยู่

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ

๑๖. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง คือ ระบบ Google form ระหว่างวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎนี้หรือผลกระทบของกฎนี้อย่างไร

- เมื่อการรับฟังความคิดเห็นสิ้นสุดลง มีผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

๑. ผ่านระบบกลาง จำนวน ๒๘ คน โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ ๑) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๖ คน ๒) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๑ คน และ ๓) เกษตรกร ๑ คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล ยังมีความเหมาะสมที่จะบังคับใช้ต่อไป

๒. ผ่านระบบ Google form จำนวน ๑๖๒ คน โดยแบ่งออกเป็น ๘ กลุ่ม

๑) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็น ๖๔.๘%
๒) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๓๑ คน คิดเป็น ๑๙.๑%
๓) เกษตรกร จำนวน ๒๐ คน คิดเป็น ๑๒.๓% ๔) ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน ๒ คน คิดเป็น ๑.๒%
๕) กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๐.๖% ๖) ข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๐.๖% ๗) ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๐.๖% ๘) ธนาकार จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๐.๖% ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ว่าด้วยการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล

๑๗. ผลสัมฤทธิ์ของการตรากฎ

๑๗.๑ กฎนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

- มีการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นมา

๑๗.๒ หากมีการบังคับใช้กฎ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

- เกิดผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ คือ มีการโอนที่ดินที่วิสาหกิจชุมชนซื้อไว้ก่อนจดทะเบียนนิติบุคคลแต่ถือครองโดยใช้ชื่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้กับวิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนนิติบุคคล

๑๗.๓ ประชาชน...

๑๗.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎอย่างไร

- ประชาชนไม่มีภาระเพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

๑๗.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

- ไม่เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์

๑๘. กฎนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหรือไม่ อย่างไร

- ประชาชนได้รับประโยชน์และไม่เกิดภาระในการดำเนินการตามกฎหมาย

๑๙. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎนี้หรือกฎหมายที่ให้อำนาจในการออกกฎหรือไม่ อย่างไร

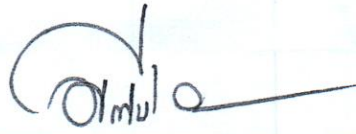
- ไม่จำเป็นต้องยกเลิก แก้ไข หรือปรับปรุง

๒๐. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎ หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีข้อเสนออื่น

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายพีรพันธ์ คอทอง)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวจุฬาลักษณ์ มลิวัลย์

นางสาวอรปรียา ทองเนียนวล

นายธนิตย์ มณีเลิศ

โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๓๘๒๐

อีเมล nitikarn59@gmail.com